

PRIJEDLOG PLATFORME ZA POSJETU MINISTARKE NAUKE, DR SANJE DAMJANOVIĆ BUDIMPEŠTI, MAĐARSKA, 11. FEBRUAR 2019. GODINE

Na poziv Ministarstva za inovacije i tehnologiju Mađarske, a kao rezultat razgovora na najvišem nivou između Predsjednika Crne Gore, gospodina Mila Đukanovića i Premijera Mađarske, gospodina Viktora Orbana, dana 11. februara 2019. godine, realizovaće se posjeta Ministarke nauke, dr Sanje Damjanović Budimpešti.

Tom prilikom, Ministarka nauke će posjetiti resorne institucije Mađarske za oblast nauke, istraživanja i inovacija, u prvom redu: Univerzitet u Budimpešti, Nacionalnu kancelarija za istraživanje, razvoj i inovacije, a planiran je i susret na najvišem nivou sa gospodinom Laslom Palkovicem (Laszlo Palkovics), ministrom za inovacije i tehnologiju u Vladi Mađarske.

U skladu sa nacionalnim prioritetima za oblast istraživanja i inovacija, te u skladu sa evropskom agendom u ovoj oblasti, dogovorene su sljedeće prioritetne teme koje će biti razmotrene tokom posjete, te usaglašeni zajednički pravci djelovanja u narednom periodu:

- Objavljivanje novog Konkursa za bilateralne naučne projekte, na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji, potpisanog 25. septembra 2012. godine. Povećan broj aplikacija u prioritetnim oblastima saradnje za obje zemlje vodio bi unapređenju saradnje ne samo na polju bilaterale, već bi rezultirao i povećanim brojem zajedničkih aplikacija na evropskim okvirnim programima za nauku i istraživanje;
- Prenos znanja i iskustava mađarske strane u oblasti „start-up“ ekosistema, imajući u vidu inicijalne aktivnosti koje Crna Gora provodi na ovome polju;
- Razni oblici podrške Mađarske kada je u pitanju osnivanje i stavljanje u funkciju prvog Naučno-tehnološkog parka u Podgorici (predviđena lokacija u kampusu Univerziteta Crne Gore), koji se realizuje kao kapitalni projekat Ministarstva nauke;
- Razni oblici podrške kada je u pitanju osnivanje i rad Centara izvrsnosti (Centres of Excellence);
- Razni vidovi podrške kada je u pitanju realizacija Inicijative za osnivanje Međunarodnog instituta za održive tehnologije Jugoistočne Evrope (SEEIIST), kao regionalnog projekta koji je inicirala Crna Gora a sa ciljem obezbjeđenja najsavremenijeg tretmana pacijenta sa raznim oblicima malignih oboljenja, zasnovanog na rezultatima naučno-istraživačkog rada. Iskustva koja Mađarska posjeduje u sistemu zdravstva, posebno u oblasti radiologije i onkologije, zasigurno bi bila određeni doprinos razvoju pomenutog regionalnog projekta.
- Razni vidovi podrške kada je u pitanju Strategija pametne specijalizacije (S3), čije se usvajanje u Crnoj Gori očekuje uskoro, kao i podrška u oblasti razvoja sistema inovacija.

Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske o naučnoj i tehnološkoj saradnji potpisan je 25. septembra 2012. godine, i njime se predviđa saradnja naučno-istraživačkih institucija dvije zemlje kroz realizaciju naučno-tehnoloških i razvojnih projekata i programa u zajednički dogovorenim oblastima; razmjenom istraživača i eksperata kao i naučnih i tehnoloških informacija i dokumentacije; davanjem na privremeno korištenje opreme i materijala koji su neophodni za ostvarivanje saradnje; organizovanjem zajedničkih naučnih konferencija, simpozijuma i seminara, radionica te izložbi.

Na osnovu pomenutog Sporazuma, raspisan je Konkurs za sufinansiranje naučne i tehnološke saradnje između Crne Gore i Mađarske, koji je bio otvoren od 02. novembra do 21. decembra 2015. godine, i na koji je stiglo ukupno pet prijava na crnogorskoj strani. Nakon rezultata evaluacije obje strane, te u skladu sa utvrđenim uslovima i prioritetima Konkursa (podržane su sve oblasti nauka, osim društvenih i humanističkih) i dostupnog budžeta obje zemlje, Protokolom sa prvog zasijedanja Mješovite crnogorsko-mađarske komisije za naučnu i tehnološku saradnju, prihvaćena su tri zajednička projekta. Prednost pri selekciji je

data projektima koji su za cilj imali jačanje bilateralnih relacija te potencijalno zajedničko učešće projektnih timova u EU Okvirnom programu za istraživanje i inovacije „Horizont 2020“. Projekti su završeni u predviđenom roku (do 31. decembra 2018. godine).

Ministarstvo nauke, zajedno sa Univerzitetom Crne Gore, realizuje kapitalni projekat uspostavljanja prvog Naučno-tehnološkog parka u Podgorici. Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj 17. januara 2019. godine, usvojila je Informaciju o zaključivanju Ugovora o osnivanju „Naučno-tehnološkog parka Crne Gore“, čime je i formalno uspostavljena institucija, kao centralna u naučno-inovativnom ekosistemu u Crnoj Gori. Naučno-tehnološki park predstavlja infrastrukturu koja će uspostaviti nove veze između akademske zajednice i privrede, omogućiti dalji razvoj preduzetništva i ekonomije u cjelosti. U segmentu koji se odnosi na Centre izvrsnosti koji će biti jedan od segmenata realizacije prioriteta iz Strategije pametne specijalizacije, čije se usvajanje očekuje uskoro, Konkurs za nove Centre je otvoren do marta mjeseca t.g, dok je u dijelu podrške startup-ovima, Program podsticanja inovativnih startup-ova, Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 27. decembra 2018. godine. Program je rezultat polugodišnje saradnje u okviru nacionalnog Partnerstva za kreiranje inovacionog ekosistema i ekspertske podrške dobijene kroz projekat iz H2020 programa „Podrška razvoju politika - Ka preduzetničko-inovacionom ekosistemu Crne Gore“. Program podsticanja inovativnih startupova u Crnoj Gori sa Akcionim planom za period 2019-2021. godine, koji je pripremio Ministarstvo nauke Crne Gore, doprinijeće uspostavljanju atraktivnih uslova za crnogorski inovativni ekosistem, s fokusom na inovativne startupove. Imajući u vidu važnost projekta osnivanja Međunarodnog instituta za održive tehnologije Jugoistočne Evrope (SEEIIST), čija je opcija istraživanje i tretman kancera sa protonima i teškim jonima, iskustva mađarskog zdravstvenog sistema, posebno u oblari radioterapije su više nego dobrodošla.

Kako je Mađarska jedna od članica EU, i već ima razvijene gore navedene instrumente, predstojeća posjeta delegacije Crne Gore biće dobra osnova za jačanje saradnje u narednom periodu po svim segmentima, uz prenošenje znanja i iskustava mađarske strane i njihovu implementaciju u Crnoj Gori. U prilog ovome ide i činjenica da je sektor nauke i tehnologije jedan od najrazvijenijih sektora u Mađarskoj, sa 1.4% ulaganja iz BDP-ja u pomenuti sistem (podatak za 2015. godinu). Takođe, na inovativnom Bloomberg indeksu, Mađarska zauzima visoko 32 mjesto, ispred Islanda, Malte i Hong Konga dok je na listi Global Innovation Index na 33 mjestu (podatak iz 2016. godine).

SASTAV DELEGACIJE I TROŠKOVI

Delegacija Crne Gore koja će boraviti u zvaničnoj posjeti Mađarskoj, Budimpešta, 11. februar 2019. godine, biće u sljedećem sastavu:

1. dr Sanja Damjanović, ministarka nauke Crne Gore, šef i član delegacije;
2. mr Smilja Kažić Vujačić, načelnica Direkcije za međunarodnu saradnju, član delegacije; i
3. mr Marijeta Barjaktarović Lanzardi, načelnica Direkcije za inovacije i infrastrukturu i kontakt osoba za regionalni projekat SEEIIST, član delegacije.

Putne troškove i troškove smještaja članova crnogorske delegacije pokrivaće Ministarstvo nauke.